

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, SOCIAL SUPPORT
AND HOPE OF AIDS PATIENTS IN COUNSELLING CLINIC,
HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION

Miss Buntiva Poticharaen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-285-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคม
กับความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์ที่มารับค่าปรึกษาในคลินิก
รับปรึกษาสุขภาพ โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาว บุญทิศา โพธิ์เจริญ

ภาควิชา

พยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผศ.ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชูณหปราณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... *[Signature]*คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสูรธรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *[Signature]*ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

..... *[Signature]*กรรมการ
(ผศ.ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชูณหปราณ)

..... *[Signature]*กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณภา ปุฒไชติ)

ศูนย์วิทยุวิทยุวิทยุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

บุญทิวา โทธิเจริญ : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคมกับความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์ที่มารับคำปรึกษาในคลินิกปรึกษาสุขภาพ โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, SOCIAL SUPPORT AND HOPE OF AIDS PATIENTS IN COUNSELLING CLINIC, HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ.ที่ปรึกษา :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พ.ศ.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชูณหปราวณ, 144 หน้า. ISBN 974-633-285-6

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคมกับความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์ และหาตัวพยากรณ์ความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยซึ่งได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเอดส์ที่มารับคำปรึกษาในคลินิกปรึกษาสุขภาพ โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 195 คน เครื่องมือในการวิจัยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ส่วนคือ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์ความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์ และแบบสัมภาษณ์การสนับสนุนทางสังคมของผู้ป่วยโรคเอดส์ เครื่องมือได้ผ่านการตรวจสอบความตรงและความเที่ยงได้ค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ .9656

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความหวังในชีวิตโดยรวมของผู้ป่วยโรคเอดส์อยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกตามรายด้านพบว่าความหวังด้านอารมณ์ พฤติกรรม เวลา สภาพการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับสูง ด้านความคิด และ ความผูกพันอยู่ในระดับปานกลาง 2. การสนับสนุนทางสังคมโดยรวมของผู้ป่วยโรคเอดส์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามรายด้านพบว่า การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์อยู่ในระดับสูง การสนับสนุนด้านการได้รับการยอมรับ การสนับสนุนด้านวัตถุและข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง 3. ปัจจัยส่วนบุคคลคือ สถานภาพสมรสแต่งงาน คู่อยู่ด้วยกัน รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือนมาก ระยะเวลาที่ทราบผลว่าติดเชื้อเอชไอวี มีผู้อื่นทราบว่าติดเชื้อเอชไอวี สุขภาพในปัจจุบันแข็งแรงและมีภาระที่ต้องรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์มีค่า $r = .5504 .2553 .3391 .4679 .4760$ และ $.4161$ ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$ การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ด้านการได้รับการยอมรับ การสนับสนุนด้านวัตถุและ ข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์มีค่า $r = .7618 .7635 .7262$ และ $.7597$ ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$ 4. ปัจจัยส่วนบุคคลคือ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ทราบผลว่าติดเชื้อเอชไอวี และสุขภาพในปัจจุบัน การสนับสนุนทางสังคมด้านการได้รับการยอมรับและด้านข้อมูลข่าวสารสามารถพยากรณ์ความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์ได้ร้อยละ 77.89 5. สมการทำนายความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์คือ

$$Y = 1.03251 + .12808Sta. + .00032Per. + .11620Hea. + .36921S2. + .24868S4.$$
$$Z = .10693Sta. + .10055Per. + .12109Hea. + .41898S2. + .40606S4.$$

9 Aug 39

ภาควิชา พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C786013 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD : PERSONAL FACTORS/SOCIAL SUPPORT/HOPE/AIDS PATIENTS.

BUNTIIVA POTICHARAEN : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS , SOCIAL SUPPORT AND HOPE OF AIDS PATIENTS IN COUNSELLING CLINIC,HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION.THESIS ADVISOR: ASSI. PROF. PAUNGPHEN CHOONHAPRAN,Ph.D., 144 pp. ISBN 974-633-285-6

The purposes of this study were to study the relationships between personal factors, social support and hope of AIDS patients and the predictor of hope in AIDS patients. Samples consisted of 195 AIDS patients in counselling clinic,hospitals under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration. The three part interview forms ,developed by the researcher,were the record of personal factors record form,hope and social support interview forms.These tools were content validated and tested for their reliability. The reliability of the interview form was .9656.

The finding were as follow :

1. Hope of AIDS patients as a whole was at high level.Hope concerning affective , behavioral, temporal and contextual dimension were at high level but cognitive and affliative were at moderate level. 2. The social support of AIDS patients as a whole was at moderate level. Social support in the aspect of emotional was at high level. But esteem, tangible and information aspect were at moderate level. 3. The personal factors were marital status , high family income , long time of knowing , share information with other person,healthy and burden were positively related with hope of AIDS patients $r = .5504 .2553 .3391 .4679 .4760 .4161$ respectively and significant difference at .001 level. Social support in the aspect of emotional, esteem, tangible, and information were positively related with hope of AIDS patients $r = .7618 .7635 .7262 .7597$ respectively and significant difference at .001 level. 4. The personal factor predictors in hope of AIDS patients were status, time of knowing, health and the social support predictors in hope of AIDS patients were esteem and information support which could predict at 77.89 percent. 5. Derived equation were as follow $Y = 1.03251+.12808Sta+.00032Per+.11620Hea+.36921S2+.24868S4. Z = .10693Sta+.10055Per+.12109Hea+.41898S2+.40606S4.$

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

ถกแถลงกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พ.ต.ค.หญิง พวงเพ็ญ ชูณหปราณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำส่งเสริมให้กำลังใจ มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างมากและขอกราบพระคุณไว้อย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณา ปุรณโชติ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ และช่วยเหลือในการศึกษาจนสามารถดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้สำเร็จ

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือ ตลอดจนบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 4 แห่ง คือ โรงพยาบาลวชิรพยาบาล โรงพยาบาลกลาง โรงพยาบาลตากสิน และโรงพยาบาลเจริญกรุง-ประชารักษ์ รวมทั้งสำนักงานแพทย์กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยาบาลประจำคลินิก ปรึกษาสุขภาพทั้ง 4 แห่ง และผู้ป่วยโรคเอดส์ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือจนเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน อีกทั้งผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์เดือน สิ้นธุพันธ์ประทุม ในการวิเคราะห์ข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอรำลึกถึงผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้วิจัยในวันนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก่ คุณพ่อ คุณแม่ คุณจักรกฤษณ์ สุวิทย์ พี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ที่คอยส่งเสริม สนับสนุน ห่วงใย ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุญทิวา โปธิ เจริญ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
	แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
	ขอบเขตการวิจัย.....	12
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	13
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย.....	17
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
	โรคเอดส์และการพยาบาลโรคเอดส์.....	18
	แนวคิดเกี่ยวกับความหวัง.....	32
	ความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์.....	50
	แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม.....	52
	การสนับสนุนทางสังคมของผู้ป่วยโรคเอดส์.....	63
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่		
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
	ประชากร.....	69
	กลุ่มตัวอย่าง.....	70
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
	สรุปผลการวิจัย.....	95
	อภิปรายผลการวิจัย.....	98
	ข้อเสนอแนะ.....	114
	รายการอ้างอิง.....	115
	ภาคผนวก.....	122
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	123
	ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	125
	ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	130
	ประวัติผู้วิจัย.....	144

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยโรคเอดส์จำแนกตามอายุ เพศ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา อาชีพและรายได้.....	79
2	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยโรคเอดส์จำแนกตามระยะเวลาที่ทราบผลว่า ติดเชื้อเอดส์ มีผู้อื่นทราบว่าติดเชื้อเอดส์ สุขภาพในปัจจุบัน และภาวะที่ ต้องรับผิดชอบ.....	82
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความหวังในชีวิต ของผู้ป่วยโรคเอดส์โดยรวมและความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์ ในด้านต่างๆ.....	84
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการสนับสนุนทางสังคม ของผู้ป่วยโรคเอดส์โดยรวมและการสนับสนุนทางสังคมของผู้ป่วยโรคเอดส์ ในด้านต่างๆ.....	85
5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับ ความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์.....	89
6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับ ความหวังในชีวิตของผู้ป่วยโรคเอดส์.....	91
7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หุคูณในการพยากรณ์ความหวังในชีวิตของผู้ป่วย โรคเอดส์โดยการวิเคราะห์ถดถอยหุคูณแบบย้อนกลับใช้ปัจจัยส่วนบุคคล และการสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวพยากรณ์.....	92

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

- 1 แผนภูมิแสดงเปอร์เซ็นต์ของผู้ตายในวัยผู้ใหญ่ภายใน 9 ปี
ที่ทำการศึกษากับปริมาณการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือญาติมิตร..... 60

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย